

Kainuun edunajaminen

Mhall 17.03.2025 § 30

Kainuun edunajamisen ajankohtaistarkastuksen tarkoituksena on arvioida Kainuun aluekehityksen tilannekuvaa sekä käydä keskustelua ja linjata maakunnan edunajamista koskevia asioita.

Tämän asian käsittelyn aikana kokoukseen osallistuvat kutsuttuina asiantuntijoina europarlamentaarikko Merja Kyllönen, kansanedustaja Tuomas Kettunen, kansanedustaja Mikko Polvinen, Vihreiden varapuheenjohtaja Silja Keränen, Kainuun ELY-keskuksen ylijohtaja Jaana Korhonen ja Kainuun hyvinvointialuejohtaja Sami Mäenpää.

1) Datakeskusten ja kaivosten sähkönkäyttöön liittyvät verotuet

Valtiovarainministeriö tiedotti 4.3.2025 keskeyttävänsä makeisten ja suklaan arvolisäverokannan korotuksen valmistelun. Tämän verotuottomenetyksen korvaamiseksi ministeriö samalla ilmoitti valmistelevänsä lakimuutoksen, jolla poistettaisiin datakeskusten ja kaivosten sähkönkäyttöön liittyvät verotuet.

Tiedote aiheesta valtiovarainministeriön sivuilla: <https://vm.fi/-/makeisten-arvonlisaverotus-ei-kiristy-valtiovarainministerio-valmistelee-muutoksia-viinien-verotukseen-seka-datakeskusten-ja-kaivosten-verotuksiin>

2) Maan hallituksen kehysriiheen valmistautuminen

Pääministeri Petteri Orpon hallitus päättää julkisen talouden suunnitelmasta ja valtiontalouden kehyksistä vuosille 2026-2029 niin sanotussa kehysriihessä 22.-23.4.2025. Aiheesta lisää valtiovarainministeriön sivuilla: <https://vm.fi/documents/10623/307577/Vuosien+2026%E2%80%932029+julkisen+talouden+suunnitelman+valmistelu.pdf/e2703a70-9dd9-9d1c-1764-53d4f4d2d12a/Vuosien+2026%E2%80%932029+julkisen+talouden+suunnitelman+valmistelu.pdf?t=1730381369355>

3) Itäisen ja Pohjoisen Suomen ohjelmat

Itäisen ja Pohjoisen Suomen ohjelmien valmisteluryhmät ovat saaneet työnsä päätökseen. Ryhmien ehdotukset esiteltiin pääministeri Petteri Orpolle 6.2.2025.

Hallitus käsittelee ohjelmia myöhemmin keväällä hallituksen kehysriihessä. Ohjelmista löytyy lisätietoa työ- ja

elinkeinoministeriön sivuilta: <https://tem.fi/-/194055633/hallitusohjelmaan-sisaltyvilla-itaisen-ja-pohjoisen-suomen-ohjelmilla-tuetaan-alueiden-kasvua-ja-elinvoimaa>

4) Tuleva EU:n monivuotinen rahoituskehys

Komissio julkaisi helmikuussa tulevan monivuotisen rahoituskehysten suunnitellut päälinjat. Komissio suunnittelee merkittäviä muutoksia budjetin rakenteeseen, tavoitteena kohdentaa varat entistä tehokkaammin unionin yhteisiin päämääriin, kuten turvallisuuden ja kilpailukykyyn vahvistamiseen.

5) Liikenteen edunajamisen ajankohtaiset

Platform North on Ruotsin liikennevirasto Trafikverketin aloitteesta käynnistetty uusi kansainvälinen liikennettä koskeva verkosto, joka on mahdollisuus lisätä vuoropuhelua kansainvälisesti mutta myös kansallisten, alueellisten ja elinkeinoelämän edustajien välille. Verkoston yhteistyöteemoja voivat tulevaisuudessa olla mm. uudet rahoitusmahdollisuudet ja pohjoisten alueiden liikennejärjestelmäsuunnittelu. Verkoston ensimmäiseen Platform North –foorumiin Ruotsin Luulajassa helmikuussa 2025, kokoontui liki 200 henkilöä Ruotsista, Norjasta ja Suomesta. Kainuusta tapahtumaan osallistuivat maakuntahallituksen puheenjohtaja Sakari Seppänen ja suunnittelujohtaja Sanna Schroderus.

Kainuun liitto on nostanut esille osana edunvalvontaa Kainuun maakuntahallituksen linjaamia liikennejärjestelmän ja saavutettavuuden kevään kehysriihen eduntajamisetavoitteita liikenneinfran toimenpiteistä ja rahoituksesta vastaaville tahoille.

Tervan Tie ry, jossa Kainuun liitto on jäsenenä mukana, on järjestänyt vaikuttajamatkan valtatie 22 parantamiseksi ja kehittämiseksi helmikuussa 2025.

6) Aluekehittämisen ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan lainsäädännöstä annettava selonteko

Hallituksen esityksen (HE 47/2021 vp) mukaisesti alueiden kehittämisen ja sen lainsäädännön kokonaisuuden (Lait alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta sekä hankkeiden rahoittamisesta) toimeenpanon seuranta varten eduskunnalle annetaan selonteko vuonna 2024.

Selonteon tarkoituksena on arvioida ja kuvata alueiden kehittämisen ja sen lainsäädännön kokonaisuuden toimeenpanoa, arvioidaan alueiden kehittämisen järjestelmän toimivuutta ja rahoituksen vaikuttavuutta tulevien lainsäädäntöuudistusten pohjaksi. Selonteko tuottaa tietoa EU:n alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanoa ohjaavan lainsäädännön toimivuudesta vuonna

2028 alkavan uuden ohjelmakauden lainsäädännön valmistelun tueksi. Valmisteilla olevan aluehallintouudistuksen myötä tarkastellaan myös nykyisen hallintojärjestelmän toimivuutta. Tarkoituksena on vastata keskeisiin toimintaympäristön muutoksiin ja aluekehittämisen tunnistettuihin kehittämiskohteisiin sekä lisätä aluekehittämisympäristön johdonmukaisuutta ja vaikuttavuutta.

EU:n alue- ja rakennepolitiikan välittäviä toimielimiä ovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, Ruokavirasto ja maakuntien liitot. Maakunnan liitot ovat voineet sopia tehtävien kokoamisesta yhdelle tai useammalle maakunnan liitolle, kun taas ELY-keskusten osalta tehtävien kokoamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Ohjelmakaudella 2021–2027 ELY-keskuksista 4 ja maakunnan liitoista 14 toimii välittävänä viranomaisina. Selonteossa tullaan tarkastelemaan välittävien viranomaisten määrää.

Selonteon valmistelua tukemaan on perustettu työryhmä, jossa ovat mukana ministeriöiden, maakuntaliittojen ja elyjen sekä Kuntaliiton edustajat. Kainuun liiton aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas on työryhmässä Itä ja Pohjois-Suomen maakuntaliittojen toisena edustajana (varajäsen). Selonteko annetaan eduskunnalle kevätkaudella 2025.

7) Asiantuntijoiden ajankohtaisraportit

Käsitellään mahdolliset asiantuntijoiden raportit.

8) Muut mahdolliset asiat

Lisätietoja maakuntajohtaja Riikka Pirkkalaiselta, puh. 040 539 5090 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi saamansa informaation ja käy asiakohtiin liittyvää evästyskeskustelua.

Maakuntahallituksen päätös

Asiakohtia 1-4 esitteli maakuntajohtaja Riikka Pirkkalainen, asiakohtaa 5 suunnittelujohtaja Sanna Schroderus ja asiakohtaa 6 aluekehitysjohtaja Jouni Ponnikas.

Maakuntahallitus merkitsi tiedokseen esitetyn informaation.

Merkittiin, että kutsutuista vieraista kokoukseen osallistuivat kansanedustaja Tuomas Kettunen, Vihreiden varapuheenjohtaja Silja Keränen ja Kainuun hyvinvointialueen johtaja Sami Mäenpää.
